

SZABOLCS.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Kiadó-tulajdonos : a „szabolcsmegyei lapkiadó-társulat.”

Előfizetési árak :

Egész évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.

Szerkesztői iroda, hová a lap szellemi részét tárgyzavó küldemények intézendők: Szt.-Mihályi utca Sütő-ház.

Bérmertelen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.
A kéziratok nem adtnak vissza.

Kiadó-hivatal.

hová az előfizetési pénzek, a lapra szánt hirdetések és felszólamlások küldendők: Nagytér 136. sz. a.

Hirdetési díjak :

Minden 5 hasábos petit-sor egyzseri hirdetésnél 5 kr. többszörinél 4 kr.
Terjedelmes hirdetések többszöri beiktatása, kedvezőbb feltételek alatt eszközölhető.

Minden egyes beiktatás után kintstár illeték 30 kr.

A nyílt-térben minden három hasábos garmond-sor díja 20 kr.

Az előfizetők, a hirdetések megadásánál, 20%-nyi kedvezményben részesülnek.

Társadalmunk szegény-foltjai.

Egy magyar bölcsész és író vallás-erkölcsi, bölcsészeti értekezésében, korunk összes megfejtesre váró kérdéseit, két tételbe vonta össze. E szerint a mai emberiség tendéje: a társadalmi kérdés megoldása. Ez az egyik tétel. A másik pedig ez: szabályoztassák az állam és egyház egymáshoz való viszonya.

Látni való, hogy egy korszak működésének meghatározására nézve, e két tétel nagyon szűk; de ha egy kissé gondolkodunk fölötté: minden törekvéseink célját s irányát kifejezve találjuk e két mondatban.

A második kérdés fejtegetése s tizetes vizsgálása nem tartozik szorosan e lap körébe, melynek számára e sorok írvák. Ezzel bibelődni, a politikával foglalkozó nagyobb szabású napi lapok dolga. Annnyit azonban itt is szabad megjegyezni, miként e tárgyhoz, már t. i. az állam és egyház egymáshoz viszonyának kijelölése s megállapításához már nálunk is hozzáfogtak. Azt lehet mondani, miként elég bátran, tisztelettel érdemlő nyíltsággal beharapott az ország törvényhozó testülete eme keserű almába. Csak az a kár, hogy a „többség” fogja hamar belevásott; emészthetetlennek tartván a gyümölcsöt, nem merték lenyelni. Non dum matura — mondák s eldobták; azaz, hogy nem bóbtkák el; hanem a szájköb maradt. Jó étvágyat hozzá! Mi pedig legyünk készen rá, hogy e keserű almának ízét mi is fogjuk kóstolni.

Na de minket ez most éppen ne foglalkoztasson. Reánk inkább a társadalmi kérdés megoldása tartozik. Ez az, amely minket érdekel. Jó, hogy érdekel. És szükség, hogy érdekeljen; megmondom, hogy miért? Azért, mert e kérdés sikeres megfejtesétől nagy mértékben függ amannak szerencsés megoldása. Egészséges és rendezett társadalmi élet biztosíthatja az egyes polgárok és az egész emberiség nyugalmát, békéjét, jólétét, boldogságát és fejlődését. Ez dönti el ama kérdést, hogy az emberek által alkotott e két intézmény között t. i. az : állam és egyház a közt harcz és visszavonás, vagy béke és egyetértés legyen.

Egészséges társadalmi élet fentartására, a szó tiszta és valódi értelmében vett szabadság s munka iránti szeretet nélkülözhetetlen. A nép és az államok jóléte ezekről feltételeztetik, mint Montesquieu elég rövidre fogva kimondá.

Tehát a munka-szeretet; s aminek ezzel kézenfogva kell járni : a munka-felosztás! A társadalomnak minden egyes tagja, a számára kijelölt, vagy ha jobban esik így, a számára az általa szabadon választott munkakörben dolgozók szorgalmasan, lelkiismeretesen. Ez az emberi élet, akarom mondani társadalom fősabálya. Így az egyes magának ott használ, ahol a köznek. Az ép testben is az egyes részek : fej, szem, száj, kéz, láb stb. külön-külön egész tagok s mind más-más munkát végeznek; de mind egy közös célra, az egyén, az egész ember

fentartására. Így van a dolog az emberek összességé, az egész emberiségre, vagy ami ezzel egyre megy, társadalomra nézve. Itt csak a szó más; a dolog, a fogalom ugyanaz.

Tovább megyek még egy kissé a hasonlításban. Azt mondom, hogy ha a test egy, akármelyik tagja beteg, hasznavehetetlen, azt gyógyítjuk, orvosoljuk; elkövetünk mindent, hogy hasznavehetővé tegyük. Valamint az egyes embernek meg van e kötelessége testének minden egyes tagja iránt : épen úgy van kötelezve az emberiség, a társadalom, az egyes emberek irányában, a hasonló szolgálatra. Itt, mint amott, ez emberiség, mint az egyes ember, csak humanus dolgot végez, ha a beteg-tagokat ápolja, gyógyítja; s haszonvehetővé tenni igyekezik. És ha az ember e tisztet nem teljesíti? Erre nincs más szó, minthogy nem tudja a maga javát. Kissé erősebben fejezve ki: nem ismeri emberségét; ami kegyetlen kimondva az teszi: nem ember.

Hát ha a társadalom hanyag, vagy feledékeny ilyenmódú hivatása irányában? Nos? Minden tisztelettel, a legszelidebben legyen mondva: legalább is hivatását nem érti meg; nem fogta fel, vagy félreértette. Felfogásom szerint, a dolog így s nem másként áll.

Beteges, haszonvehetetlen, alkalmatlan tagokat olyanokul nézni, jó szemmel nem lehet. Gyógyítani, a nyavalyáktól megtisztítani, betegségtől óvni, menteni kell a testet. Így a társadalmat is

Mellőzzük most az egyes embereket. Nézzük az egész emberiséget, a társadalmat. Mit látunk? Mit tapasztalunk? Hasznavehető-e itt minden tag? Teljesíti-e minden egyes kiszabott, vagy elvállalt kötelességét? Ha vannak restek: serkentetnek-e munkára? Ha vannak beteges tagok: részesülnek-e a kívánt ápolás, figyelem és emberséges bánásmódban? Mindezekre azt kell felelnünk, hogy kivéve néhány nagyobb várost és községet, nem!

Nézzünk körül csak magunkon. Mily nagyszámmal vannak azon nyomorultak, akik a társadalom szegényére s yalázatára járnak-kelnek béna tagjaikkal és jajveszkelnek undort gerjesztő sebeikkel uton és utcán. Ha e nyomoruságos állapotunkról teljes képet akarunk szerezni, menjünk el egy országos vásárra; a szerencsétlen nyomorultakra fordítsunk a nagy zaj közt egy kis figyelmet: a hörgő kiáltozás rezgeti lelkünk azontul, míg élünk mindig.

Ezt pedig a mai társadalom tudja, látja és nézi.

De még ez nem minden. A nyomor áldozatai járnak házról-házra, faluról-falura, vásárról-vásárra, a hazában hontalanul, előtűnk, szemünk láttára. Ez még csak szegyet, gyalázatot hoz ránk. De a valóságos nyomorultak képében és rongyaiban hány élőködő, kasza-kapa kerülő jár-kel közöttünk, kerülve a tisztességes, becsületes kenyeretadó munkát?! És még ez sem minden.

Az igaz, miként már az is szegényünkre válik, hogy elnézzük, mikép egészséges, ép emberek, kegyelem-kenyeren tengődve, ingyen éljenek mindnyájunk nyakán s dologtalanul, henyeléssel vesztgetgessék el a drága munka-időt; de ez ingyenlők ezenfelül még lopásra s Isten tudná mind elmondani, hogy minő bűnökre vetemednek! Mi ezt tudjuk, türjük. Aki a bűnt behunytt szemmel nézi, bűnös az maga is. E pontnál a társadalomra már bűn hármlék.

Hol a koldulás be van szüntetve, mint a rendes városok s nagyobb falvakban: az ilyen dolgokat ott csak könyvből, papírról ismerik. De a vidéken lakók jól tudják: mennyi kellemetlenségnek van az ember e kőza, barangoló népség részéről kitéve! Jön hozzánk egy bozontos fejű s szakállu, réz-vörös arczu férfi; vállán csüing-lóg egy szine-vesztett, hajdan kaput-alakra szabott, dirib-darab rongyokból összetakolt öltöny, folt hátán foltal; lábán egy katona-baka cipővel, legalább annak néz ki; alázatos képpel nyöszörög valamit s teszi magát, hogy ő nagyon beteg; mutatja sapkáját; újával mutogat sebhelyeire, hogy ő katona volt, nagy rész honvéd és alalmaznát kér.

Az még megjárna, ha ez a mai katona! álarozos kéregető, Arany János becsületes koldus-honvédjének szavaival így szólana: „adjatok, adjatok! amit Isten adott!” De e csavargók olyan arczatlanok, hogy megnevezik mit s mit ne adjanak. Elég gorombák visszaadni azt, ami nem nyükre való. Legtöbb krajezárkát kér, kivált nadrágos ember házánál, amit azután rendszeren e csapszékbe visz.

Kedves olvasóm! még ez sem minden. Tudni kell, miként a falusi nép nyaranta a mezőn lakik. Sok helyütt a ház becsukva, vagy lakat alatt áll magában. Néhál tehetetlen 80-as aggastyán a házörök; másutt meg egy 7-10-11 éves kis gyermek. Ilyenkor könnyű a koldulás. Mi a zárt, lakatot letörni, lefeszíteni? Az örög, vagy gyermek házöröknek pedig az arra elől, szemeláttára vinni el, egy kis csellel, balfogással, amit akar, ami neki tetszik?! az neki anyni, mint semmi! Az apa, anyja pedig köszönje meg, ha egyebek mellett gyermekét is el nem viszi, kivált a taligás koldus. Nem mesét beszélek, s tudok példát mondani arra is, hogy a gyermeket is felkapták a taligára és elvitették. Azóta nem látta senki.

Mindezek bizonyítják azt, hogy a házankénti koldulás eltöltandó. Állításaimat példákkal is tudnám az utolsó szóig igazolni; de azt mondanám rá az olvasó Montaigne szavaival: „Miután mindezek tényeken, közta-pasztatáson alapszanak, bizonyítást nem igényelnek.”

Látható az eddigiekből, hogy a házálókoldusok két osztályba sorozhatók: valóságos nyomorultak és csavargók. Ez

*) E pontnál megjegyzem, hogy ez a kellemetlenség, mint mulról beszélhetek, vagyis mint aélit dologról; mivel községünkben lakó körjegyző Pelecsák Ignác ur a falunkba hébe-héba bevetődő csavargókat rendszeren hozzájukba kísérteti. G. P.

tett szabadon járó s állítólag a városon kiut tartózkodó törvényszéki rabokkal: azon esetben mind azokról a helyi éber rendőrségnek tudnia kellene; valamint arról is, miszerint lennének ezen fejegyek között olyanok, akik uri házaknál szolgáló nősédekkel viszonyt kötnek, s amint volna, az éppen nem bizonyítható tolvajlás napi renden az ily uri házaknál.

Mindezek teljesen légből kapott, éppen nem igazolható s komolyan át nem gondolt gyanúsítások, melyek közvetlen a városi rendőrséget a községség megrovására teszik ki. Ezennel tehát a többször jelzett közlemény alapján költséget visszatartani, s azt az igazság érdekében „A tolvajok Nyiregyházán” kezdetű téves közlemény megczófolására, a nyilvánosság elé hozni kötelességének ismeri.

Krasznay Gábor
polgármester. *)

*) Készséggel engedünk tért e czófolatnak, nem a közli urrali öszekötésünknél fogva, hanem az igazság érdekében is minálunkib, mint hogy az igazságunk nem tőlünk származott és örömlend adunk hitelt e czófoló sorok állításának. Szék.

KÖZGAZDASÁGI ROVAT.

Üzleti értesítés.

A nyiregyházi terménycarnaknál aug. hó 9-én bejegyzett terményárak.

Piaczi ár		Kereskedési ár 100 köböltölkezdve	
Rosa 00-00 fontos	4.20-4.40		
78-80	0.00-0.00		4.70-4.75
79-80			
Buza	0.00-0.00	vámmízsa szer.	6.00-6.25
Arpa	2.25-2.30		0.00-0.00
Zab	1.60-1.70		
Tengeri	3.50-3.60	uj termés,	
Köles	0.00-3.75		
Bab, tiszta fehér	8.75-8.80		4.00-4.12
Káposztarepce	0.00-0.00		
Lenmag	0.00-0.00		
Gomborka	0.00-0.00		
Kendermag	0.00-0.00		
Mak	0.00-0.00		
Napraforgóolaj			00.00-00.00
Szesz 30 fokú magy. itcze	27		16

Felölös szerkesztő: K. Knethy István.

Nyiltter.

Hálanylátogat.

En alulírott hálás elismerésemet nyilvántom a „Haza” életbiztosító és hitelbanknak, azon méltányos eljárásáért, melyszerent néh. szeretett férjem Bertalan Erzső életére biztosított 2000 frtot gyorsan és pontosan kifizette. — Nevezett hazai intézetet a nagyközönség, de különösen a családapák pártfogásába jó lelkiismerettel ajánlom.

Kelt Nyiregyházán, 1873. aug. 2-án

Bertalan-Nikelszky Erzsébet.

HIRDETÉSEK.

(3-2) Bérbeadó birtok.

Szathmármegyében 1300 hold legjobb minőségű szántó és kaszáló föld, egy tagban minden gazdasági épülettel ellátva (ha kívántatik 2000 hold is kapható), 6 egymásután következő évre, bérbe adandó. Bővebben értekezhetni, levél által vagy szóval Pestben, a magy. közp. bizományi irodában vacsi-utca 15. sz. a.

Ad. 4284. tk. sz.
1873.

(0-1)

Árverési hirdetés.

A nyiregyházi királyi törvényszék teleknyvi osztálya részéről közhírré tétetik miként Szamuely testvéreknek Majoros János elleni végrehajtási ügyükben utóbittól végrehajtás alá vont s a nyiregyházi 1632. számú tjkönyvben A.+1. sorszám alatt bevezetett következő ingatlan, és pedig az 1569. és 1570. számok alatti belső telek felerészére, a folyó 1873. szeptember 4-ik és szűkség esetében a folyó 1873. október 6-ik napján délelött 10 órakor ezen kir. tszék helyiségében tartandó nyilvános árverésen a legtöbb ígérők el fog adati.

Feltételek: Kikáltási ár 400 frt. Bánompénz 40 frt. Vevő a birtoknak azonnal birtokába és használatába lép.

A vételár fele része fizetendő a leütéskor azonnal, a másik felerésze pedig a leütéstől három hónap alatt 6% kamattal.

Azon jelzálogos hitelezők, kik a bíróság székhelyén vagy ennek közelében nem laknak, ezenel felszólítatnak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltetűk végett, a hatóság székhelyén megbízottat rendeljenek s azok nevét és lakását az eladás jelentsék be, ellenkező esetben a hivataltól kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

Egyideűleg felhivatnak mindazok is, kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt érvényesíthetni vélnek, igénykereseteiket a hirdetésny közétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt, habár külön értesítés nem vettek is, nyújtsák be, különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolva, egyedűl a vételár feleslegére fognak utasítani.

Kelt a nyiregyházi kir. tszék tkvi osztályánál 1873. július 23-án tartott üléséből.

Papp László
s. tk. vezető.

1105.
K.

Pályázat.

Szabolcsmegyében kebelezett T-Dada községében a jegyzői állomásra, melylyel 400 frt évi készpénzfizetés, 5 hold föld haszonélvezete és szabad lakás van összekötve, pályázat nyitattik. Pályázni kívánók kellően felszerelt kérvényeiket f. évi aug. 25-ig a dadai alsójárás szolgabírói hivatalához benyújthatják.

A választás f. évi szeptember 1-én fog megtörténni.
T-Lök, 1873. aug. 6.

(3-1)

Ónody Géza
szolgabíró.

KIADÓ BOLT.

Nyiregyházán az új városához alatt, egy bolt minden órán kiadó. Értekezhetni ugyanott

Kollár Samu
könyvtönl.

(3-3)

Nyiregyháza, 1873. Nyomatott Dobay Sándornál.

Titkonlesz Péter Nyiregyházán
ajánlja kitünő minőségű díszes és izstételes
érec- és fakoporsókat tartalmazó
(3-2)
magyválasztáson
RAKTÁRÁRÁ
s egyéb tenekkezési, n. i. szonidél-, pána-, derekali-, kossori- s kezezi-készítet és díszetel a legmennyosabb árszámok mellett.
Távirati s posta utáni megrendelések, vasuton és tengelyen szállíva, a leggyorsabban és pontosabban teljesítetnek épen ugy, és oly jutányos ár mellett, mint ha a megrendelés személyesen történnék.
(Raktár-helyiség: pazonyi-utca Riszdorfer-tele házában.)

Oláh Jakab urnak a h-nánási határban 1200 □ ölelvé számítva 800 hold földje, több tanyával ellátva és a Ráczevidi pusztán 1100 □ ölelvé számítva 100 hold földje egészben vagy több darabban több évkre haszonbérbe adandó, értekezhetni bérmentes levélben a tulajdonossal H.-Nánáson.
(3-1)

A sima-pusztán

egy 200 holdat tevő tagos birtok, f. 1873-dik évi szeptember 29-től, több évkre haszonbérbe adatik. Értekezhetni alulirt tulajdonosnál a Simán.
(3-1) **Elek Emil.**

Bérbeadó birtok.

A pazonyi határban, Elek Bély tulajdonához tartozó 40 hold legjobb minőségű szántó- és kaszáló-földből álló, lakással ellátott tagos birtok, kedvező föltételek mellett, hat évre haszonbérbe kiadó. Értekezhetni a tulajdonosnál Pazonyban.
(3-1)

(3-1) Eladó ház.

A nagy-kállói utca elején levő 1006. számú ház, kedvező föltételek mellett szabalokéből eladó.
A föltételek iránt tudakozódni lehet a tulajdonosnál, nagy-kállói utcában 1019. számú házában.

Kolera ellen
hathatós óvszerűl
ajánlja most érkezett
vörösbort és borovicskát

(3-2)

a cesmege-terem.

Továbbá kapható frís citrom és narancs.

Cholera ellen. (3-2) Cholera ellen.

ÉLET-ITAL,

kitünő hasizser váltó- és mocsa-láz, bél- és gromorgócs epengere, hánys, tengeri betegség, vizeletszorulás, almatlanság, stb. ellen. Ára egy nagy üvegnek 65 kr., kisebb 50 kr.

SŐS-BORSZESZ

mint hasizser Mr. William Lee utasítása szerint. Gyors hatást eszközöl: Rheuma, csúsz, szaggatás, fogzás, fog- és fülgyálmak, szemgyulladás, rakfekély, benuások stb. stb. ellen; sőt fogtiszító szerűl is igen ajánlható, mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foglást erősíti, és a száj tiszta szagtalan ízt nyer a szesz elporolása után.

Ára egy nagy üvegnek 80 kr., kisebb 40 kr. Használati utasítás magyar vagy német nyelven, jelentékeny orvosi s egyéb elismerő látványványokkal, valamint bizományosim névsorával, minden üveghez mellékeltek.

Brázy Kálmán.

Gyári iroda és központi fűrsktár: Pest, országút 26. sz. Raktársim: Nyiregyházán: ifj. Maurer Karoly, N. Kállóban: Nagy Karoly, Tokajban: Zacharias Imre, Ujfehértón: Foszgy Vince, Hadházon: Horvitz Lajos urnaknál.

Bérbeadó birtok.

Haszonbérbe adatik néhai Kállay Leopold jogutódok napkori 1000 holdnyi földbirtoka, 6 évre, Napkoron f. 1873. szeptember 7-én d. u. alulirt gondnok lakásán, 500 forint bánatpénz letételével megtartandó árverésen.
(3-1) **Nagy István.**

Balla E. Gusztáv

nyiregyházi fűszer- és magkereskedésében
egy 14-15 éves fiu tanulói fölvétetik.
(3-1)

Hirdetésny.

A ny.-bogdányi kir. kisebb haszonvétel, a város közepén lévő vendég-fogadóval, mászárzék-épülettel, 4 hold nyárilégelő-térrel, a nyiregyháza-ungvári ut mentében, a város végén vendégfogadóval, állás-épülettel, házi kerttel, 4 országos vásár-mással, folyó évi aug. 17-én délelötti 10 órakor Bogdány város házánál, folyó évi Sz.-Mihály naptól kezdve, három egymásután következő évkre, közárverésen haszonbérbe fog adati.

Bánompénz 200 frt; az árverési feltételek, alulírottánl megtekinthetők.

Kelt Nyir-Bogdány, jnl. 21. 1873.

Székely Benedek

közbirtokossági képviselő.

(3-3)